

Goed zaaizaad geeft betere oogst

Maar liefst een op de tien mensen wereldwijd heeft te weinig te eten. Toegang tot kwaliteitszaden van gewassen en rassen die zijn aangepast aan lokale omstandigheden is belangrijk om de gewasopbrengsten en voedselproductie in Afrika te kunnen verhogen. Hoe werkt de WUR aan de verbetering van de zaaizaaksector? ►

*Marja Thijssen,
senior zaaizaakadviseur
bij WUR.*

WUR

Probleem: snelle bevolkingsgroei, klimaatverandering en lage gewasopbrengsten in Afrika bedreigen de voedsel- en voedingszekerheid in de wereld.

T02-oplossing: WUR werkt aan de verbetering van een goed functionerende zaaizaadsector als bijdrage aan een duurzame en hogere landbouw en voedselproductie. Dit gebeurt door een sectorbenadering: in partnerschappen werken de onderzoekers aan onderzoek en implementatie van technische innovaties, maar ook aan betere coördinatie en zaaizaadbeleid.

Impact: wereldwijd leidt dit tot een hogere voedselproductie en meer voedselzekerheid. Zo zijn in Ethiopië nieuwe rassen in het landbouwsysteem gebracht, waardoor de lokale voedselproductie is verhoogd.

In de afgelopen decennia is er veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van nieuwe rassen van belangrijke landbouw- en tuinbouwgewassen, maar het lukt vaak nog niet om deze bij de boer te krijgen. Vanaf de start van de ontwikkeling van een nieuw ras tot het gebruik van zaaizaad van dat ras door de boer zijn er partijen betrokken, elk met hun eigen expertise en belangen. Bovendien heeft elk gewas een eigen aanpak nodig. WUR-onderzoekers werken samen met overheden, onderzoeksinstituten, bedrijven, ngo's en boerenorganisaties zodat boeren in Afrika beter zaaizaad krijgen. Dit doen ze door een sectorbenadering: in partnerschappen werken ze aan onderzoek en implementatie van technische innovaties, maar ook aan betere coördinatie en zaaizaadbeleid.

Strategieontwikkeling

'Het begint allemaal met het ontwikkelen van een gezamenlijke visie en strategie voor de zaaizaadsector', zegt Marja Thijssen, senior zaaizaadadviseur bij WUR. Zij en haar collega's maakten een 'National Seed Road Map', een document om beleidsmakers en bedrijven op een gecoördineerde en gestructureerde manier te ondersteunen bij het versterken van de sector. Op basis hiervan werkte ze samen met de Nederlandse en Nigeriaanse overheid en het bedrijfsleven mee aan een programma om de kwaliteit van de zaden in Nigeria te verbeteren. 'Vervolgens stelden we samen met Nederlandse organisaties vast aan welke prioriteiten we vanuit Nederlandse kennis en expertise kunnen bijdragen', vertelt ze. Dit resulteerde in een Nederlands gefinancierd zaaizaadprogramma, dat wordt gecoördineerd door WUR. Gebaseerd op deze en vergelijkbare ervaringen in Ethiopia, Uganda, Mali en Niger besloten Wageningse wetenschappers een gids te maken voor het ontwikkelen van national seed road maps.

Sleutelrol

In nationale zaaizaadprogramma's, zoals in Nigeria en Ethiopia, heeft WUR een sleutelrol als kennispartner, onder andere om wetenschap en praktijk te verbinden, innovatieve benaderingen te introdu-

Marja Thijssen

ceren, actieonderzoek te ondersteunen en lokale Afrikaanse en Nederlandse zaaizaadexperts, organisaties en bedrijven aan elkaar te koppelen. Thijssen: 'In Nigeria werken we samen met onderzoekers, bedrijven en boeren om te achterhalen wat het gebruik van verbeterde zaden, rassen en teeltmethoden van groentegewassen tegenhoudt. We testen nieuwe benaderingen om registratie en toelating van nieuwe rassen tot de markt te versnellen en versterken de capaciteit van lokale bedrijven om nieuwe rassen te promoten.' Thijssen en haar collega's werken veel samen

met internationale onderzoeksteams. Zo doen ze onderzoek naar de effectiviteit van zaaizaadbeleid, toegang van boeren tot genetische diversiteit in verband met de klimaatverandering en toegang tot zaaizaad in noodsituaties als conflict en oorlog. Zo organiseerden ze vorig jaar een grote conferentie in Rwanda over de toekomst van de zaaizaadsector in Afrika. Daar kwamen 170 mensen uit de branche samen om nieuwe inzichten en benaderingen te valideren, en te discussiëren over prioriteiten en ambities. 'Het doel - de toegang van boeren tot kwaliteitszaden vergroten - kunnen we op verschillende manieren bereiken', zegt Thijssen.

Hogere productie

Wat hebben al deze inspanningen tot nu toe opgeleverd, bijvoorbeeld in Ethiopië, waar de onderzoeksgroep inmiddels dertien jaar werkt? 'We hebben daar meer dan 170 rassen bij boeren en boerinnen geïntroduceerd. Over een periode van vier jaar kregen meer dan vier miljoen boeren en boerinnen in Ethiopië toegang tot zaad van kwaliteit', vertelt Thijssen. 'Hierdoor is de lokale voedselproductie verhoogd.' ■

Wie: WUR

Looptijd: doorlopend.

Vervolg: met lokale partners en financiers zijn er doorlopend projecten

om de voedselzekerheid te vergroten via beter zaaizaad.

Bekijk hier de video's

